

BİR GÖÇ VE BİR TRAJEDİ

Veyssel VEYSELOV

Varxan, Azərbaycan'ın Saatlı ilçesine bağlı bir köydür. 1959 yılında Ahıska Türkleri tarafından kurulmuştur. 1944'te Kazakistan, Kırgızistan ve Özbekistan'a sürülen Ahıskalıların bir kısmı, Zalim Stalin'in ölümünden sonra elde ettikleri kısmî haklardan yararlanarak, SSCB ülkeleri içerisinde yaşamaya başladılar. Ancak Ahıska'ya dönüşe müsaade edilmemiştir.

Bir kısım Ahıskalı aile, vatan Ahıska'ya yakın olma düşüncesiyle Orta Asya'dan Azerbaycan'a göç etmişlerdir. Azerbaycan'a gelen ailelerin büyük bir kısmı, Saatlı ve Sabirabad ilçelerinin verimli arazilere sahip Muğan bölgesine yerleştirilmişlerdir. Uygun iklim şartları olduğunda bu bölgede yılda iki üç defa ürün alınabilmektedir. Bunun yanı sıra kavurucu sıcaklıklar bazen köylüyü çaresiz bıraktığı da oluyor. Azerbaycan'ın ünlü şairi Samet Vurgun, Mugan bölgesinin verimli arazilerine işaret ederek, "Mugan, Mugan olsa biri üç eyler, Mugan Mugan olsa üçü hiç eyler." demiştir.

Ahıska Türkleri bu bölgede, sürgünden önce yaşadıkları köylerin adıyla Ahıska, Smada, Varxan gibi yeni köyler kurmuşlardır. Kendisinden söz edeceğimiz aile de Azerbaycan'ın Saatlı ilçesine bağlı, vatan Ahıska'nın Adıgön ilçesine bağlı Varhan köyünün ismini taşıyan köydür.

Varxan köyünün yaklaşık 2000 kişilik nüfusu var. Bu köyde Varxanlılardan başka Kikinet, Benara, Abastuban, Zazola, Oşora, Xarcam, Xero gibi köylerden sürülmüş Ahıskalılar yaşamaktalar. Köy halkı geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlamaktadır. Kurak ve verimsiz köy arazileri, küresel ısınmanın etkisiyle tarımda verimi oldukça düşürmüştür. Bundan etkilene köy halkının bir kısmı Türkiye'ye göç ederken eli iş tutan gençlerin büyük bir kısmı da ülkenin gelişmiş şehirlerinde iş imkânı bularak köyden ayrılmaktadır.

Varxan'dan Türkiye'ye göç eden ailelerden biri de Ahmedovlardır. Cumali Ahmedov, Azerbaycan'ın Beylegan ilçesine bağlı Türkler (Xarcam) köyünden Güneş Veyselova ile 1983 yılında aile hayatı kurmuştur. Bu genç ve mutlu aile, 26 Haziran 1984 günü ilk çocuk sevincini yaşadı.

Taylan Ahmedoğlu

Cumali-Güneş çiftinin bu ilk çocuğuna Terlan ismi verildi. Kız evlâdı olmayan ailenin dört erkek çocuğu daha oldu: Reşeddin, Ferman, Nerman ve Telman. Ağabey olan Terlan, hayatın zorlu, inişli çıkışlı yollarında kardeşlerine yürümeyi öğretmişti. Bu gibi sorumluluklarından dolayı tahsil hayatını lise sınıflarının sonunda noktalamıştı. Askerliğini Jandarma Alayında (Daxili Qoşunlar) er olarak yaptı. Dürüst, çalışkan, başarılı bir asker olarak birkaç defa teşekkür belgesi aldı.

Hayat şartları bu aileye Bursa yolunu gösterdi. Terlan, eşini ve çocuklarını alıp Türkiye'ye geldi. Birçok Ahıska Türkü gibi onun da hayali Türk vatandaşı olmaktı. 2009 yılında TC vatandaşlığı aldı. Eski SSCB ülkelerinde soyadı yazılış şeklini bırakıp adını ve soyadı Taylan Ahmetoğlu olarak değiştirdi.

Bursa merkez Yıldırım ilçesinde ikamet eden Taylan Ahmetoğlu ailesi sabaha karşı eve gelen yakınları tarafından baygın halde bulundu. Bacanın tıkalı olması sonucu kömür sobasından sızan karbon monoksit gazından zehirlenen yedi kişi hastaneye kaldırıldı. Durumu ağır olan 31 yaşındaki Taylan Ahmet oğlu hayatını kaybetti. Diğerleri tedavi altına alındı.

Bu hazin olay bütün Ahıskalıları ve bilhassa yakın akrabaları büyük bir üzüntüye gark etmiştir. Bütün yakınları, akrabaları, iş arkadaşları ve dostları adından Taylan kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. Ahıska Türklerinin sürgünle başlayan göç etme, gittiğimiz yeri geçici olarak vatan edinme, yerleşme isteğimizin en kısa zamanda son bulacağını ümit ediyorum.

Taylan'ın çocukları- Melek ve Sevgi